

Kunnskapsdepartementet
v/Forsknings- og høyere utdanningsminister Åsland
Post boks 8119 Dep
0032 Oslo

Vår sak nr:330/11 BA

Arkivnr: 110

Deres ref:

Dato:10.03.2011

NTL har sendt et brev vedr statsbudsjett 2011 til Regjeringen. I saker av stor betydning for våre medlemmer velger vi også å sende et brev til enkelte fagstatsråder/fagdepartement. Forskning og høyere utdanning er viktige område for velferdssamfunnet og områder der NTL har mange medlemmer. Baser på innspill fra medlemmer i sektoren har vi derfor valgt å sende et eget brev med innspill om forskning til fagdepartementet.

Forskning

Norge bruker lite penger på forskning

Internasjonale sammenligninger viser at en mindre del av nasjonalproduktet (BNP) brukes på forskning i Norge enn i land det er naturlig å sammenligne oss med. FoU-statistikken for 2009, viser at 1,76 % av BNP ble allokert til forskning, mot 1,61 % både i 2007 og 2008. Økningen skyldes imidlertid en betydelig nedgang i BNP-anslaget fra 2008 til 2009, og ikke vekst i bevilgningene.

BNP-andelen i Norge er klart laveste i Norden, der både Danmark, Finland og Sverige lå over 3 prosent av BNP i 2009.

Regjeringen har i Soria-Moria II erklæringen forpliktet seg til å øke forskningsinnsatsen. Regjeringen foreslo i budsjettet for 2011 ikke nok midler til å kunne realisere sine målsettinger. De offentlige bevilgninger til FoU utgjorde da 0,88 prosent av BNP, langt mindre enn det som må til for å bringe samlet FoU-innsats opp mot 3 prosent.

Basisbevilgninger til forskningsinstitutter

Formålet med basisbevilgningen er å bidra til å bygge og vedlikeholde høy og langsiktig kompetanse på prioriterte områder. Slik sett burde det være en sentral del av norsk forskningspolitikk at basisbevilgningene til alle forskningsinstitutter økes og blir vesentlig høyere enn i dag.

Nesten en fjerdedel av den totale forskningen i Norge utføres i instituttsektoren. Mange av instituttene sliter med en meget anstrengt økonomi. Basisbevilgningene til forskningsinstitutter underlagt retningslinjer for statlig basisfinansiering hadde i 2009 en gjennomsnittlig basisfinansiering på rundt 11 % av samlet omsetning. Den resterende prosjektporteføljen består i hovedsak av oppdragsprosjekter. I utlandet ligger basisbevilgningene hos tilsvarende virksomheter vesentlig høyere. Enkelte utenlandske institutter har opptil 60-70 %

basisfinansiering. Dette innebærer blant annet at norske institutter framstår som vesentlig dyrere enn utenlandske i den internasjonale konkurransen om prosjektmidler. Når instituttsektoren oppfordres til å konkurrere mer internasjonalt, bør konkurransen skje på like vilkår!

Fra 2009 ble det innført et nytt system for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter. Det er imidlertid ikke bevilget mer penger til forskningsinstituttene, selv om finansieringssystemet er endret. Det nye finansieringssystemet er delvis resultatbasert og utformet med sikte på å styrke egenarten ved instituttene. Basisbevilgningen består av en fast del og en resultatbasert del. Den resultatbaserte delen skal bidra til å stimulere til en god balanse mellom kvalitet og relevans, og blir fordelt etter oppnådde resultat på fastsatte indikatorer. NTL mener basisbevilgningen må være langt høyere enn den er i dag.

Det lå ingen realvekst i bevilgningene til forskningsinstitutter i statsbudsjettet for 2011. Vi er spesielt bekymret for den teknisk-industrielle instituttsektoren, som ikke har fått noen reell vekst i basisbevilgningene. De seneste statsbudsjettene har ikke gitt godt nok svar på de utfordringer næringslivet står overfor med hensyn til forskning og utvikling. Færre oppdrag fra industrien kan lett gi oppsigelser særlig hos de instituttene som lever av oppdrag for næringslivet. Vi er svært skuffet over at Regjeringen ikke følger opp tidligere signaler om å styrke instituttene sine posisjon særlig i økonomiske nedgangstider.

Pensjon – overgang fra ytelsesbasert ordning til innskuddsbasert

Vi er kjent med at Helseforetakene og NRK kompenseres for økte fremtidige pensjonsforpliktelser som følge av overgang til ny regnskapsstandard, men det samme er ikke gjort for virksomheter i samme situasjon i instituttsektoren.

Vi opplever at noen av våre virksomheter melder overgang fra ytelsesbaserte pensjonsordninger til innskuddspensjoner. Det er liten tvil om at utviklingen drives av regnskapsreglene, som krever at bedriftene må avsette egenkapital til mulige fremtidige økninger i pensjonspremiene.

Lokale tillitsvalgte gir uttrykk for at de eksisterende pensjonsordningene er under et stort press lokalt og at dette i hovedsak skyldes ønsker om:

1. mer forutsigbare utgifter for arbeidsgiver
2. lavere årlig kostnad for arbeidsgiver

Vi har grunn til å tro at flere av våre virksomheter vil endre sine pensjonsordninger og at dette vil ramme mange ansatte ved en langt dårligere avtale.

Økt tilskudd til bygging av studentboliger!

NTL og studentsamskipnadene er glade for at det nå bygges over 1.000 studentboliger pr år. Når vi ser det store udekkede behovet for boliger, mener NTL at tilskudd til bygging av 1.000 pr år må være et minimum. Vi ser også at byggekostnadene øker og at andelen som dekkes av statstilskudd går ned. For få år siden var tilskuddet 60%, mens det nå utgjør under 40% av de totale byggekostnader. Dette medfører at studentenes husleie stiger mye mer enn tilsvarende økning i utdanningsstøtten. NTL mener derfor at tilskuddsandelen til studentboligbygging må økes.

Studentbarnehager må fortsatt være et utdanningspolitisk tiltak!

Studentbarnehager i regi av studentsamskipnadene må fortsatt være et utdanningspolitisk tiltak.

Det må derfor bevilges midler over Kunnskapsdepartementets budsjett til drift av studentbarnehager.

11 måneders studiestøtte. Studentene må få økning i kjøpekraften på linje med arbeidstakere!

For å gjenreise heltidsstudenten må tildelingen av utdanningsstøtte og stipendandelen økes. Videre må det snarest innføre 11 måneders studiestøtte.

Statens Lånekasse

Lånekassen har fått nye oppgaver de siste årene – dette er ikke fullt ut kompensert
Lånekassen får heller ikke fullt ut kompensert andelen som skal innbetales som pensjonsdel – denne øker mer enn det som gis på budsjettet og som over år er akkumulert til flere 10 talls millioner kroner.

Vi bidrar gjerne med ytterligere informasjon, viss ønskelig

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

John Leirvaag

Berit Asker

Kopi: Kirke-,utdannings- og forskningskomiteen; Stortinget